

Aika: Perjantai 6.11.2020 klo 14.00-16.00

Paikka: MS-Teams/ kaupungintalo 3.kerros

Jakelu: Kristiina Räsänen puheenjohtaja
Päivi Anias varapuheenjohtaja
Reijo Paunonen varajäsen
Elina Hämäläinen tilintarkastaja, KPMG Julkistarkastus Oy
Teija Huttunen sihteeri

Janne Kuronen toimitusjohtaja, paikalla 5-7 §:n aikana

1 §

Kokouksen avaus, laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Puheenjohtaja: Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

2 § Kokouksen asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja: Hyväksytään kokouksen asialista.

Päätös: Hyväksyttiin kokouksen asialista.

3 § Tilintarkastussuunnitelma

Tilintarkastaja Elina Hämäläinen esittelee vuoden 2020 tilintarkastussuunnitelman

Puheenjohtaja: Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi.

Päätös: Asiasta keskusteltiin ja merkittiin tiedoksi.

4 § Hallintosääntömuutos

Kunnallinen päätöksenteko perustuu kuntalakiin ja kunnan hallintosäännön määräyksiin. Kuntalain 12 luku sisältää säännökset kunnan/ kuntayhtymän päätöksenteko- ja hallintomenettelyistä. Perussäännökset valtuuston/ yhtymäkokouksen kokoontumisesta ovat kuntalaissa, mutta muiden toimielinten kohdalla kokousmenettely perustuu pääosin hallintosäännön määräyksiin.

Jokaisessa kunnassa ja kuntayhtymässä on oltava hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kuntalain 90 §. Hallintosäännössä on annettava tarpeelliset määräykset ainakin niistä asioista, jotka kuntalaissa luetellaan.

Yhtymäkokous päättää hallintosäännön sisällöstä ja muutoksista. Kunnan hallinnossa on noudatettava hallintosäännön määräyksiä.

Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymän yhtymäkokous hyväksyi kokouksessaan 6.6.2019 9§ hallintosääntömuutoksen. Hyväksytyssä hallintosäännössä ei ole kuitenkaan huomioitu kuntalain edellyttämiä vaatimuksia mm. tarkastuslautakunnan kokoonpanosta ja sen tehtävistä. Lisäksi hallintosäännössä on oltava määräys ulkoisesta ja sisäisestä valvonnasta.

Puheenjohtaja: Tarkastuslautakunta käsittelee omalta osaltaan hallintosääntömuutokset ja esittää hallintosäännön hyväksymistä edelleen yhtymäkokoukselle.

Päätös: Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

5 § Osavuosisikatsaus 1.-9.2020

Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymän talousarvio vuodelle 2020 on 515 047 euroa ylijäämäinen.

Toiminnan kehittämisen lisäksi yhtiö on tänä vuonna lisännyt edelleen yhteistyökumppaneilta tulevan jätteen käsittelymääriä ja tehostanut monin eri tavoin toimintaa.

Tammi-syyskuun liikevaihto oli 4,564 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin vastaavana ajanjaksona oli 4,167 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 9,5 %.

Liikelyijäämä kyseisellä ajanjaksolla oli 985 614 euroa. Vuoden 2019 vastaava luku oli 647 423 euroa. Liikelyijäämän kasvu vuodesta 2019 oli 52 %.

Liite1 Toteutumisvertailu 1.-9.2020

Puheenjohtaja: Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi.

Päätös: Tarkastuslautakunta merkitsi tiedoksi.

6 § Vuoden 2021 talousarvio ja taloussuunnitelma

Talousarvion laadinta perustuu vuoden 2019 toteutuneeseen tilinpäätökseen ja vuoden 2020 ennustettuun toteutumaan. Talousarvioesitys ei sisällä hinnan korotuksia vuodelle 2021. Liikelaitos alensi asiakasmaksuja seitsemän prosentti vuoden 2019 alusta.

Käyttötalouden osalta lisäyksenä vuodelle 2021 varataan yhden henkilön palkkarahat. Henkilörekrytointi toteutetaan vuoden 2021 aikana henkilöstösuunnitelman edetessä. Lisäksi talousarvioon varataan tarkastuslautakunnalle oma määräraha 4000 euroa.

Investointien osalta liikelaitoksen vuosittainen investointitaso on kasvamassa suunnitelmavuosien osalta yli puolen miljoonan euron. Tulosvaikutus liikeylijäämä/alijäämä tulee vuosipoistojen kautta.

Liite 2 Talousarvioesitys 2021

Puheenjohtaja:

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi.

Päätös:

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi vuoden 2021 talousarvion ja taloussuunnitelman.

7 § Tarkastuslautakunnan arviointikertomus

Johtokunta 2.10.2020 51 §

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tehtävä on liikelaitoskuntayhtymässä mm. valmistella yhtymäkokouksen hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja arvioida, ovatko yhtymäkokouksen asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet liikelaitoskuntayhtymässä toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan kiinnittänyt huomioita alla oleviin asioihin:

2.1 "Onko kaikki voimassa olevat sopimukset käyty läpi riskienhallinnan osalta?"

– Toimitusjohtaja on tarkastanut toiminnan varmuuteen liittyvät kriittiset sopimukset ja toteaa lisäksi, että vuonna 2019 tehty kuljetussopimuksen uudelleen järjestely on varmistanut osaltaan jätteenkuljetuksen huoltovarmuutta.

– Toimintaan nähden kriittinen sopimus on Keski-Savon Jätehuollon ja Riikinvoiman välinen jätteenhoitosopimus. Sopimus on ajanmukainen ja takaa edelleen toimintavarmuuden.

Lisäksi tarkastuslautakunta on todennut seuraavat huomiot:

2.2 *Talouden toteutuminen*

- "Yhtymäkokouksen pöytäkirjoissa tulee olla asianmukaiset liitteet"
 - o Kokousten pöytäkirjojen osalta on muutettu käytäntöä niin, että kaikki liitteet liitetään nähtävillä oleviin pöytäkirjoihin. Lisäksi liikelaitos selvittää mahdollisuutta ottaa käyttöön Varkauden kaupungin asiakirjahallinto-ohjelmiston.
- "Talousarvion käyttötalousosan oikeellisuuteen tulee jatkossa kiinnittää huomiota"
 - o Liikelaitoskuntayhtymä tarkentaa asiakirjojen versioiden päivittämistä.
- "Tilinpäätöksessä tulee selvittää, miksi hankekohtainen määräraha on olennaisesti ylittynyt tai alittunut ja missä vaiheessa investointien toteutus on"
 - o Johtokunta käsittelee mahdollisia investointimäärärahamuutoksia.

3.1. *Muut havainnot*

- "Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä sisäisen valvonnan ohjelmien päivittämistä vuoden 2020 aikana ja suosittelee edelleen sisäisen valvonnan- ja hankintaohjelmien laatimista."
 - o Ohjelmien päivitys ja laatiminen on meneillään ja ne pyritään hyväksyttämään johtokunnassa viimeistään vuoden 2021 alussa.

3.3. *Organisaation toimivuus*

- "Kuntayhtymän hallinto on erittäin ohut käytännössä pitkälti toimitusjohtajan takana."
Kuntayhtymän hallinnon pienen koon takia toiminnalliset riskit koskevat koko henkilöstöä, erityisesti toimitusjohtajan sijaisjärjestelyä Tarkastuslautakunta esittää, että osana riskienhallinnan menettelyä kuvataan kuntayhtymän toimintaan liittyvät henkilöriskit, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määritellään toimintariskien hallinnoimiseksi ja valvomiseksi."
 - o Kuntayhtymän johtokunta aloittaa toimitusjohtajan johdolla strategian valmistelun lokakuussa 2020. Strategian on määrä valmistua vuoden 2021 alussa. Strategian valmistumisen jälkeen liikelaitos lisää tarvittaessa kohdennettuja resursseja.

- Toimitusjohtaja:** Johtokunta merkitsee vastaukset tiedoksi ja lähettää ne edelleen yhtymäkokoukselle.
- Päätös:** Päätösesitys hyväksyttiin.
- Puheenjohtaja:** Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi johtokunnan vastineen yhtymäkokoukselle.
- Päätös:** Merkittiin tiedoksi johtokunnan vastine.

8 § Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma vuodelle 2020

Tarkastuslautakunta aloittaa suunnitelman tekemisen tulevan arviointikertomuksen laadintaan.

- Puheenjohtaja:** Vuoden 2019 arviointisuunnitelma on ohelsmateriaalina.
- Päätös:** Tarkastuslautakunta jatkaa arviointisuunnitelman laatimista seuraavassa kokouksessa.

Liite 3 Arviointisuunnitelma 2019

9 § Tilintarkastusyhteisön kilpailuttaminen

Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymä on kilpailuttanut tilintarkastuspalvelut yhdessä Varkauden kaupungin kanssa. Sopimus KPMG Julkistarkastus Oy:n kanssa päättyy, kun vuoden 2020 tilintarkastus saadaan valmiiksi. Uusi sopimuskausi alkaa vuoden 2021 tarkastuksesta.

Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymällä on edelleen mahdollista kilpailuttaa tilintarkastusyhteisö yhdessä Varkauden kaupungin kanssa.

Kilpailutuksessa on huomioitava riittävä tilintarkastuspäivien määrä ja toiminta tarkastuslautakunnan sihteerinä. Nykyisen sopimuksen mukaan tarkastuspäivien määrä on ollut neljä pv./vuosi. Toiminnan laajentumisen seurauksena tarkastuspäivien määrä on tarkoituksenmukaista nostaa 8-14 päivään vuodessa. Lisäksi tarjouspyyntöön lisätään tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät.

- Puheenjohtaja:** Tarkastuslautakunta valmistelee yhdessä toimitusjohtajan ja kaupungin kanssa tilintarkastusyhteisön kilpailuttamista.
- Päätös:** Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi.

10 § Seuraava kokous

Puheenjohtaja kutsuu seuraavan kokouksen koolle vuoden 2021 alussa.

11 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.00.

Kristiina Räsänen
puheenjohtaja

Teija Huttunen
sihteeri

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU 1-9/2020

LIIKETUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2020	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
300 Liikevaihto	5 186 540	0	5 186 540	4 564 328	-622 212	-12,0 %	88,0 %	4 167 753	9,5 %	5 671 602
320 Liiketoiminnan muut tuotot	40 000	0	40 000	33 600	-6 400	-16,0 %	84,0 %	0		16 800
329 Muut tuot ja avustukset	0	0	0	37 257	37 257			36 508	2,1 %	49 648
YHTEENSÄ	5 226 540	0	5 226 540	4 635 185	-591 355	-11,3 %	88,7 %	4 204 261	10,2 %	5 738 049
LIIKEKULUT										
405 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-220 316	0	-220 316	-126 743	93 573	42,5 %	57,5 %	-155 076	-18,3 %	-225 111
420 Palvelujen ostot	-2 913 000	0	-2 913 000	-2 405 536	507 464	17,4 %	82,6 %	-2 544 889	-5,5 %	-3 415 595
500 Palkat ja palkkiot	-847 800	0	-847 800	-545 916	301 884	35,6 %	64,4 %	-488 470	11,8 %	-681 481
505 Henkilösivukulut	-205 377	0	-205 377	-118 220	87 157	42,4 %	57,6 %	-106 056	11,5 %	-165 579
600 Poistot ja arvonalentumiset	-195 000	0	-195 000	-199 091	-4 091	-2,1 %	102,1 %	-143 138	39,1 %	-203 767
610 Liiketoiminnan muut kulut	-330 000	0	-330 000	-254 065	75 935	23,0 %	77,0 %	-119 208	113,1 %	-299 180
YHTEENSÄ	-4 711 493	0	-4 711 493	-3 649 571	1 061 922	22,5 %	77,5 %	-3 556 838	2,6 %	-4 990 713
LIIKEYLJÄÄMÄ (ALJÄÄMÄ)	515 047	0	515 047	985 614	470 567	91,4 %	191,4 %	647 423	52,2 %	747 336

Toiminta-ajatus /Tehtävän kuvaus

Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymä tuottaa osakaskunnille ne jätehuoltopalvelut, jotka niille jätelain mukaan kuuluvat. Jätehuolto seuraa kuntien puolesta alan kehitystä, lain- ja viranomaissäännösten muutoksia ja kehittää toimintaa muutosten edellyttämällä tavalla. Liikelaitos tuottaa palvelut taloudellisesti ja tehokkaasti huomioiden mahdollisia uusia liiketoimintoja.

Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022 - 2023 **Toimintaympäristön muutos**

Keski-Savon Jätehuollon toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi viimeisen kolmen vuoden aikana. Kaatopaikattavan jätteen osuus on pudonnut alle 5 %:n kokonaisjättevirstasta. Jätekeskuksen alueella on jätteen käsittely ja jätteen jatkojalostaminen kasvanut merkittävästi. Alueella käsitellään tällä hetkellä muidenkin jätteyhtiöiden erilaisia jätelajeita, jotka ohjataan energiahyötykäyttöön, Toiminta-ajatuksena on laajan kokonaisvaltaisen palvelun tarjoaminen kuntalaisille ja alueen yrityksille.

Talousarvion tausta

Vuoden 2020 liikevaihto tulee kasvamaan vuoden 2019 liikevaihdosta noin viisi prosenttia tämän hetkisen ennusteen mukaan. Kasvun peruste on toiminnan kehittäminen ja uudet toimintamallit.

Vuoden 2019 alusta liikelaitos pudotti asiakasmaksuja seitsemän prosenttia, joka laski yhtiön liikevaihtoa noin 300 000 euroa, liiketuloksen ollessa edelleen hyvä.

Palkkakustannuksiin lisätään yhden henkilötyövuoden määrärahat. Lisäresurssin perustaminen toteutetaan henkilöstöstrategian uudistamisen yhteydessä. Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt arviointikertomuksessa (26.6.2020) huomioita liikelaitoksen kapeaan hallintoon.

Jättemäärät on arvioitu jätehuollon toiminta-alueen aiempien vuosien tilastojen perusteella ja niiden muutokset ovat vähäisiä, joilla ei ole vaikutuksia liikevaihtoon.

Investointisuunnitelmassa on kolmen seuraavien vuoden arvio toiminnan järjestämisen kannalta välttämättömistä tai liiketaloudellisesti kannattavista investoinneista.

Talousarvion sitovuus

Yhtymäkokoukseen nähden sitova taso käyttötalousoosassa on tilikauden liikeylijäämä/alijäämä. Investointien osalta yhtymäkokoukseen nähden sitovuustaso on investoinnit yhteensä (yhtymäkokous 26.6.2020 § 4).

Toiminnan painopistealueet

- Jätekuljetukset toimivat täsmällisesti ja kuormittavat ympäristöä mahdollisimman vähän
- Toimintamme on asiakaslähtöistä ja ratkaisukeskeistä
- Rakennamme tasavertaista jätehuollon palvelujärjestelmää jokaiseen osakaskuntaan
- Kannustetaan materiaali kierrätykseen toimivalla ekopisteverkostolla sekä kierrätyskeskustoimintaa kehittämällä
- Toimintamme on laadukasta ja taloudellisesti tehokasta

Asiakas ja kuntalainen:

1. Hyvinvoiva kuntalainen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2021	Mittari /tavoitetaso	Toteutuma 2021
Hyvinvointia edistävä, turvallinen ja viihtyisä ympäristö	Säännölliset ja ajantasaiset jätekuljetukset.	Poikkeamia alle 1% päivittäisestä tyhjennysmäärästä.	

2. Toimivat palvelut

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2021	Mittari /tavoitetaso	Toteutuma 2021
Lakisääteisten ja muiden palveluiden hyvä saatavuus	Kaikilla mahdollisuus liittyä jätteenkuljetuksen piiriin	Kaikki asuinkiinteistöt jätekuljetuksen piirissä.	
Tasavertainen palveluverkko	Pienjäteasemaverkon laajentaminen	Juvalle rakennetaan uusi pienjäteasema	
Ympäristöturvallisuus	Jätelaitos toimii lupaehtojen mukaisesti	Valvontaviranomaisilla ei huomautettavaa toiminnasta	

3. Tehokkaasti tuotetut palvelut

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2021	Mittari /tavoitetaso	Toteutuma 2021
Palvelusuorituksen hinta on kilpailukykyinen	Hinnat vertaillaan valtakunnallisiin yksikköhintoihin.	Jätehuollon yksikköhinnat ovat valtakunnan keskiarvossa tai alle.	
Tulorahoitus ja kassan hallinta riittävä	Investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella	Liikelaitos ei ota pitkäaikaisista lainaa	

INVESTOINTISUUNNITELMA 2022 – 2023

2021

Ensi vuoden investointeihin esitetään seuraavia kohteita perusteluineen:

Riikinnevan alueen infran kehittäminen

Riikinnevan alueella on tapahtunut merkittäviä toiminnallisia muutoksia. Toimintaa on kehitetty ja alueen infraa joudutaan uusimaan ja parantamaan edelleen toiminta-alueetta. Kierrätyspuun vastaanottomäärä on kasvanut ja sille on taloudellisesti järkevää jatkojalostusta. Puun vastaanottoalue on tarkoitus päällystää vuonna 2021.

Juvan pieniäteasema

Talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin on asetettu tasavertaisen palvelut alueen kuntalaisille. Vuoden 2021 aikana Juvalle on tarkoitus rakentaa nykyaikainen, päällystetty jätteen vastaanottoaika varikon yhteyteen. Alue aidataan erilliseksi alueeksi teknisen toimen varikosta.

Jätteen lajitteluhalli

Riikinnevan alueella on käsitelty tänä vuonna ennätysmäärä isokokoisia kappaleita ja rakennusjätettä. Käsitely on tapahtunut kattamattomalla päällystetyllä kentällä. Jätettä varastoidessa ulkona siihen kertyy kosteutta, joka pudottaa jätteen lämpöarvoa. Tämän lisäksi voimalaitokseen ajettaessa jätteen ominaispaino kasvaa kosteuden lisääntyessä.

Koneet ja kalusto

Riikinnevan toiminnan laajentuessa koneiden käyttöaste on kasvanut huomattavasti. Pyöräkone on 1980-luvun mallia, joka on nyt uusimisen tarpeessa. Kuorma-auton korjauskustannukset ovat kohonneet siinä määrin, että on vaihtaa uusi auto.

2022 – 2023

Vaikka suurin osa jätteistä menee energiahyötykäyttöön, tarvitaan jätteiden loppusijoitusalue, johon palamattomat tai muuten polttoon kelpaamattomat jätteet sijoitetaan.. Tarkoitus on rakentaa vajaan yhden hehtaarin kokoinen loppusijoitus alue nyt käytössä olevan alueen ja suljetun ensimmäisen vaiheen loppusijoitusalueen väliin.

Käytössä olevan loppusijoitusalueen tilavuutta ja uuden rakentamisen tarvetta arvioidaan vuosittain. Vuodelle 2019 oli jo tehty investointivaraus uuden loppusijoitusalueen rakentamiseksi. Tilavuustarkastelun ja loppusijoitettavan jätemäärän vähenemän vuoksi, uuden loppusijoitusalueen rakentamista ei aloitettu vuonna 2019. Tällä hetkellä näyttää, että laajennusta ei aloiteta vielä vuonna 2020, vaan sijoitettavista jätemäärästä riippuen vuonna 2021.

Asiaa tarkastellaan ensimmäisen vuosineljänneksen jälkeen.

**KESKI-SAVON
JÄTEHUOLTO**
liikelaitoskuntayhtymä

Riikinnevan jätelaitosalueen kehittämistä on tarkoitus jatkaa ja parantaa edelleen tulevina vuosina. Vuonna 2020 on ajatuksena uusia alkuperäinen vuonna 1992 hankittu ajoneuvo-vaaka. Nykyinen vaaka alkaa olla elinkaarensa lopussa ja on nykyisille kantavuuksille liian pieni ja yhdistelmiä ei voi punnita yhdellä punnituskerralla vaakan lyhyiden ja sen painorajoituksen vuoksi. Kustannusarvio on 250 000 euroa.

Muita mahdollisia alueen infrarakenteiden kunnostus- ja kehitystarpeita varten olisi hyvä varata 100 000 euroa.

TALOUSARVIO

	Tp2019	Ta2020	Ta2021	Ts2022	Ts2023
Myyntituotot (Ekotori)		225 000	0		
Jätteen kuljetusmaksut		3 144 478	3 384 478	3 553 702	3 731 387
Jätteenkäsittelymaksut		1 117 769	1 117 769	1 173 657	1 232 340
Jätehuollon perusmaksut		399 294	399 294	399 294	399 294
Muut myyntitulot		300 000	280 000	280 000	280 000
Liiketoiminnan muut tuotot		40 000	50 000	50 000	50 000
Muut tuet ja avustukset		0	40 000	40 000	40 000
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	5 738 050	5 226 541	5 231 541	5 456 653	5 693 021
Materiaalit ja palvelut	-3 640				
	706	-3 133 316	-3 133 316	-3 278 966	-3 431 899
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-225 111	-220 316	-220 316	-220 316	-220 316
Ostot tilikauden aikana	-225 111	-220 316	-220 316	-220 316	-220 316
Palvelujen ostot	-3 415	-2 913 000	-2 913 000	-3 058 650	-3 211 583
	595				
Henkilöstökulut	-847 050	-1 053 178	-1 094 712	-1 127 553	-1 127 553
Palkat ja palkkiot	-681 481	-847 801	-901 800	-928 854	-928 854
Henkilösivukulut	-165 578	-205 377	-192 912	-198 699	-198 699
Eläkekulut	-135 079	-162 048	-152 912	-157 499	-157 499
Muut henkilösivukulut	-30 499	-43 329	-40 000	-41 200	-41 200
Poistot ja arvonalentumiset	-203 767	-195 000	-260 000	-375 313	-416 068
Suunnitelman mukaiset poistot	-203 767	-195 000	-260 000	-375 313	-416 068
Liiketoiminnan muut kulut	-299 180	-330 000	-330 000	-330 000	-330 000
Muut kulut	-299 180	-330 000	-330 000	-330 000	-330 000
Pakollinen varaus	0	0	0	0	0
LIIKETOIMINNAN KULUT YHT.	-4 990	-4 711 494	-4 818 028	-5 111 832	-5 305 520
	712				

**KESKI-SAVON
JÄTEHUOLTO**
liikelaitoskuntayhtymä

Liikevoitto(-tappio)	747 338	515 047	413 513	344 821	387 501
Rahoitustuotot ja -kulut	-201 703	-141 000	-135 500	-134 500	-133 500
Muut korko- ja rahoitustuotot	15 333	79 500	79 500	79 500	79 500
Korkotuotot	3 754	70 000	70 000	70 000	70 000
Muut rahoitustuotot	11 579	9 500	9 500	9 500	9 500
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-217 036	-220 500	-215 000	-214 000	-213 000
Muille maksetut korkokulut	-7 964	-12 000	-8 000	-7 000	-6 000
Korvaus peruspääomasta	-189 415	-189 000	-189 000	-189 000	-189 000
Muut rahoituskulut	-19 657	-19 500	-18 000	-18 000	-18 000
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	545 635	374 047	278 013	210 321	254 001
Poistoeron lisäys (-) tai väh (+)	-672 485	0	0	0	0
Vapaaeht. Var. lisäys(-) tai vähennys(+)	740 000	-350 000	0	0	0
Tuloverot	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	613 150	24 047	278 013	210 321	254 001

INVESTOINTIOSA

	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Kp. laajennus			500 000	500 000
Vaakan uusiminen	250 000			
Infran kehittäminen	100 000	100 000		150 000
Kaivinkoneen hankinta	80 000			
Juvan pienjäteasema		100 000		
Heinäveden pienjäteasema			100 000	
Lajitteluhalli		250 000		
Koneet ja kalusto		300 000		150 000
Menot	430 000	750 000	600 000	800 000

Rahoituslaskelma

	Talousarvio 2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA	
LIIKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	413 513
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	260 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-135 500
	538 013
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	
INVESTOINTIMENOT	-750 000
	-750 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-211 987
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	
LAINAKANNAN MUUTOKSET	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS MUILTA	-140 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-140 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	-351 987

**KESKI-SAVON
JÄTEHUOLTO**
liikelaitoskuntayhtymä

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS 2019

Tarkastuslautakunta 16.6.2020

[Type here]

1 ARVIOINNIN TOTEUTUS

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toimivaltuudet

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on liikelaitoskuntayhtymässä mm. valmistella yhtymäkokouksen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko yhtymäkokouksen asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet liikelaitoskuntayhtymässä toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtäviin on vuodesta 2017 alkaen kuulunut sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden valvonta ja ilmoittaminen yhtymäkokoukselle.

1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Perussopimuksen 26 §:n mukaan tarkastuslautakuntaan valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi jäsen sekä jokaiselle henkilökohtainen varajäsen.

Yhtymäkokous valitsi kokouksessaan 30.11.2017 § 30 tarkastuslautakuntaan vuosiksi 2017–2020 seuraavat henkilöt henkilökohtaisine varajäsenineen:

Räsänen Kristiina, puheenjohtaja	Paunonen Reijo 5.6.2019 saakka.
	Puustinen Osmo 6.6.2019 alkaen.
Anias Päivi, varapuheenjohtaja	Isoniemi Ari-Pekka
Jalonen Markku, varsinainen jäsen	Paunonen Reijo

Yhtymäkokouksen päätös henkilökohtaisista varajäsenistä on uusittu 6.6.2019, koska sama henkilö oli valittu virheellisesti kahden eri henkilön varajäseneksi.

Vuosien 2019-2020 tilintarkastajaksi yhtymäkokous valitsi 28.11.2019 KPMG Julkistarkastus Oy:n, jonka vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Elina Hämäläinen.

Tarkastuslautakunta kokoontui neljä kertaa vuonna 2019. Vastuunalainen tilintarkastaja on toiminut tarkastuslautakunnan pöytäkirjanpitäjänä 31.5.2019 saakka. Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut Teija Huttunen 1.6.2019 alkaen.

1.3 Arviointikertomuksen toteutustapa

Tarkastuslautakunta on arviointivuoden aikana lukenut yhtymäkokouksen ja johtokunnan päätökset sekä tutustunut talousarvioon 2019 ja taloussuunnitelmaan 2020–2021. Lisäksi lautakunta on kokouksissaan kuullut toimitusjohtajaa.

Varsinainen arviointityö on tehty vuoden 2019 tilinpäätöksen ja siihen sisältyvän toimintakertomuksen perusteella.

2. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

2.1 Toiminnan tavoitteet

Talousarviossa 2019 toiminnan painopistealueksi oli nimetty nämä:

- jätekuljetukset toimivat täsmällisesti ja kuormittavat ympäristöä mahdollisimman vähän
- kaikilla kiinteistöillä mahdollisuus toimittaa jätteet jätekuljetuksen piiriin
- jäteneuvontaa kehitetään edelleen
- kannustetaan materiaali kierrätykseen toimivalla ekopisteverkostolla sekä kierrätyskeskustoimintaa kehittämällä
- ongelmajätteiden vastaanotto
- jätelaitosta hoidetaan ympäristölupamääräysten mukaisesti

Varsinaisen toiminnan tavoitteet talousarviossa ja niiden toteutumaiset tilinpäätöksessä 2019 olivat:

1. Hyvinvolva kuntalainen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2019	Mittari /tavoitetaso	Toteutuma 2019
Hyvinvointia edistävä, turvallinen ja viihtyisä ympäristö	Säännölliset jätekuljetukset.	Poikkeamia alle 1% päivittäisestä tyhjennysmäärästä.	Jätekuljetukset toimivat säännöllisesti. Poikkeamat jäivät alle 1%.

2. Toimivat palvelut

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2019	Mittari /tavoitetaso	Toteutuma 2019
Lakisääteisten ja muiden palveluiden hyvä saataavuus	Kaikilla mahdollisuus tiittyä jätteenkuljetuksen piiriin Jätelaitos toimii lupaehtojen mukaisesti	Kaikki asuinkiinteistöt jätekuljetuksen piirissä. Valvonta viranomaisilla ei ole huomautettavaa	Kaikki asuinkiinteistöt jätekuljetuksen piirissä. Valvovilla viranomaisilla ei ollut huomautettavaa toiminnasta.

Rakenteet ja palveluprosessit:

1. Tehokkaasti tuotetut palvelut

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2019	Mittari /tavoitetaso	Toteutuma 2019
Palvelusuorituksen hinta on kilpailukykyinen	Vertailu valtakunnallisiin yksikköhintoihin.	Jätehuollon yksikköhinnat valtakunnan keskiarvossa tai alle.	Palvelun yksikköhinnat ovat alle keskitason. Vertailussa yleisimmät astiatyhjennys hinnat sekä jätekeskuksen palvelumaksut. Hintoja laskettiin 7 % vuodelle 2019.

Jätteenkuljetusurakoinnissa tehtiin vuoden 2019 aikana uudelleen järjestelyjä. Jätehuolto Tommi Laine Oy ja Sihvari Oy tekivät yhtenäisesti sopimuksen alihankintasuhteeseen siirtymisestä. Sopimus hyväksyttiin johtokunnassa. Sopimuksella haluttiin turvata huoltovarmuus jätekuljetuksien osalta ja haluttiin välttää vuoden 2018 tapahtumat. Kesällä 2018 ilmeni vakavia ongelmia säännönmukaisissa tyhjennysväleissä. Pahimmillaan tyhjennysväli oli jopa kahdeksan viikkoa, mikä aiheutti merkittäviä ongelmia ja oli terveysriski.

Kaikilla jätekuljetusten urakka-alueilla on voimassa olevat kirjalliset sopimukset. Vuoden 2019 urakoitsijoiden välillä tehtiin aliurakoitsijasopimus, joka hyväksyttiin johtokunnassa. Sopimusehtojen noudattamisessa ei ollut vuoden 2019 aikana puutteita. Tarkastuslautakunta toistaa edellisvuoden kysymyksen, onko kaikki voimassa olevat sopimukset nyt käyty läpi riskienhallinnan näkökulmasta?

Tarkastuslautakunta toteaa yhteenvetonaan, että kuntayhtymä on hoitanut jätteen käsittelyn, lajittelun ja kierrätyksen kustannustehokkaasti ja koko toimialuetta palvelevasti. Kaikki toiminnan tavoitteet on saavutettu.

On hyvä, että jätekuljetusurakoinnissa on tehty uudelleen järjestelyjä ja huoltovarmuus jätekuljetuksien osalta on saatu turvattua kesällä 2018 havaittujen puutteiden osalta.

2.2 Talouden toteutuminen

Yhtymäkokous on 22.11.2018 (§ 7) hyväksynyt talousarvion 2019. Kyseisen pöytäkirjan liitteenä ei ole yhtymäkokouksen hyväksymää virallista talousarviota 2019. Tarkastuslautakunnalle on toimitettu useita versioita talousarviosta 2019, joiden käyttötalousosan laskelmissa havaittiin poikkeamia. Tämän vuoksi tarkastuslautakunnalla ei ole täyttä varmuutta yhtymäkokouksen vahvistamasta talousarviosta 2019.

Talousarvion 2019 käyttötalousosassa yhtymäkokoukseen nähden sitovaksi eräksi oli määriteltä "tilikauden tulos suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen" ilman, että kyseinen euromäärä suoraan näkyi talousarviosta. Lisäksi talousarviossa käytetään virheellisesti nimettyjä eriä "Liikevoitto/-tappio ja voitto/tappio", oikeat termit ovat "Liikeliijäämä/-alijäämä ja ylijäämä/alijäämä". Talousarvion 2019 investointiosan sitovuusmääräyksiä yhtymäkokoukseen nähden ei ole päätetty.

Yhtymäkokousten pöytäkirjoissa tulee jatkossa olla asianmukaiset liitteet.

Talousarvion käyttötalousosan laskelmien oikeellisuuteen tulee jatkossa kiinnittää huomiota.

Sitovuustason selkeämpään esittämistapaan tulee jatkossa kiinnittää parempaa huomiota. "Liikeliijäämä" sitovuustasona on järkevämpi kuin nykyinen määrittelytapa. Investointiosan sitovuustasona tulee olla joko investoinnit yhteensä tai yksittäinen investointihanke.

Tilikauden liikeliijäämä oli 0,75 milj. euroa (tilinpäätöksessä esitetty TA 0,68 milj. euroa), joten talous toteutui suunniteltua paremmin. Tuotot ylittivät tavoitteen 0,53 milj. eurolla ja liiketoiminnan kulut ylittyivät 0,46 milj. eurolla. Tilikauden ylijäämä oli 0,61 milj. euroa ja se toteutui 0,47 milj. euroa tilinpäätöksessä esitettyä talousarviota suunniteltua parempana. Tilinpäätökseen sisältyy kaatopaikan pakollista jälkihoitovarausta 0,90 milj. euroa, jonka on arvioitu riittävän nykyisen alueen jälkihoitoon.

Investointeihin oli tilinpäätöksessä esitetyn talousarvion mukaan varattu määrärahoja 1,2 milj. euroa. Yhteenveto investointien toteutumisesta vuonna 2019 on seuraava:

	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Tarkastuslautakunnan havainnot
Kaatopaikan laajennus	960 000	0	- Tilinpäätöksessä ei ole selvitetty, miksi kaatopaikan laajennusta ei ole aloitettu.
Kenttien rakentaminen	240 000	418 822	- Tilinpäätöksessä ei ole selvitetty, miksi hankekohtainen määräraha on ylittynyt ja missä vaiheessa kenttien rakentaminen on.
Yhteensä	1 200 000	418 822	

Tilinpäätöksessä tulee selvittää, miksi hankekohtainen määräraha on olennaisesti ylittynyt taikka alittunut ja missä vaiheessa investointihankkeet ovat.

3. MUUT HAVAINNOT

3.1 Sisäinen valvonta

Liikelaitoskuntayhtymän toimintakertomus laaditaan soveltuvin osin kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevassa yleisohjeessa annettujen ohjeiden mukaisesti. Toimintakertomus on osa tilinpäätöstä ja siihen tulee sisällyttää mm. tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä siten kuin tilinpäätösyleisohjeessa määrätään:

- miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on liikelaitoskuntayhtymässä käytännössä järjestetty
- onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja
- miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnitelukaudella.

Vuoden 2019 osalta toimintakertomuksessa on lausuttu sisäisen valvonnan osalta, että sisäisen valvonnan ohje päivitetään vuonna 2020.

Kuntayhtymässä ei ole erillistä hankintaohjetta, vaan ainoastaan seuraava johtokunnan 4.10.2010 § 9 tekemä päätös toimitusjohtajalle myönnetystä hankintarajasta:

Johtokunta päättää, että toimitusjohtaja liikelaitoskuntayhtymän toimintaan liittyvistä tavaroiden ja palvelujen hankinnoista, sopimuksista ja sitoumuksista sekä vahingonkorvauksista 15 000 euron määrään asti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko toimintakertomuksessa on kehittynyt.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä sisäisen valvonnan ohjeiden päivittämistä vuoden 2020 aikana ja suosittelee edelleen erillisen hankintaohjeen sekä riskienhallinnan ohjeiden laatimista.

3.2 Tietojen saatavuus yleisessä tietoverkossa

Kuntalain muututtua vuosina 2015 ja 2017 myös liikelaitoskuntayhtymän perussopimus ja hallintosääntö olisi tullut päivittää uuden lain mukaisiksi 1.6.2017 alkaen.

Perussopimuksen ja hallintosäännön muutokset on hyväksytty 6.6.2019 (§ 9) yhtymäkokouksessa. Muutettua perussopimusta taikka hallintosääntöä ei ole saatavilla yleisessä tietoverkossa.

Liikelaitoskuntayhtymän tulee kiinnittää huomiota kuntalain 12 luvun 109 §, jonka mukaan kuntayhtymän toimintaa koskevat keskeiset tiedot on julkaistava yleisessä tietoverkossa. Yleisessä tietoverkossa on oltava saatavilla muun muassa seuraavat tiedot: hallintosääntö, talousarvio- ja suunnitelma, tarkastuslautakunnan arviointikertomus.

3.3 Organisaation toimivuus

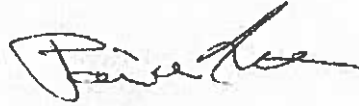
Tilinpäätöksessä todetaan, että liikelaitoskuntayhtymässä on muihin alan toimijoihin vähemmän henkilöstä. Henkilöstöä ja tehtäviä tarkastellaan tänä vuonna tehtävässä strategiassa.

Myös tarkastuslautakunta toistaa edellisvuonna esittämänsä huolensa toteamalla, että kuntayhtymän hallinto on erittäin ohut eli käytännössä pitkälti toimitusjohtajan takana.

Kuntayhtymän hallinnon pienen koon takia toiminnalliset riskit koskevat koko henkilöstöä, erityisesti toimitusjohtajan sijaisjärjestelyä. Tarkastuslautakunta esittää, että osana riskienhallinnan menettelyä kuvataan kuntayhtymän toimintaan liittyvät henkilöriskit, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määrittellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi ja valvomiseksi.

4. ALLEKIRJOITUKSET

Varkaudessa 16.6.2020

Kristiina Räsänen
puheenjohtajaPäivi Anias
varapuheenjohtajaReijo Paunonen
varajäsen